

...Mış Gibi Yapılmasına Karşı Durmak Adına

Av. Zeki İşlekel
zeki.islekel@emo.org.tr

Mart 2012'den bu yana TMMOB ve EMO, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yoğun bir hukuki düzenleme saldırısı altında kaldı. Öyle ki "galiba ODA'yı kapatmak istiyorlar" diye düşünmeye başladık. Neler olduğunu hatırlamak adına baktığımızda; "Bürokrasinin azaltılması" başlığı altında yapılan değişiklikler içerisinde yer alan düzenlemelerden ilki olan 03.06.2011 tarihli ve 636 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyi görürüz. Bayındırlık ve İskân Bakanlığı'nın adını değiştiren, bu arada yetkileri arttıran 636 Sayılı KHK'nın ömrü bir ay bile sürmedi.644 sayılı KHK ile yürürlükten kaldırıldı.

636 ve 644 Sayılı KHK ile Bakanlık bünyesinde "Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü" kuruldu. 644 Sayılı KHK'nin Genel Müdürlüğün görevlerine ilişkin 12. Maddesinde, Bakanlığın görev alanına ilişkin meslekler hakkında düzenleme yapmak ve Mimar ve Mühendislerin kayıtlarını tutmak" belirtilmiştir.

644 Sayılı KHK hakkında Anayasa Mahkemesinde dava açılmıştır. Anayasa Mahkemesi 2011/100 E ve 2012/191 sayılı ve 29.11.2012 tarihli kararı ile;

•644 Sayılı KHK'nın Bakanlığa mühendislerle ilişkin düzenleme yapmak yetkisi vermediğini,

•Mühendislerin kayıt ve bilgilerinin tutulmasına ilişkin hükmün ise sadece "istatistiki" amaç taşıdığı açıklanmıştır.

Anayasa Mahkemesi'nin yorumunun "iyiniyetli" bir temenni "olduğu, Bakanlığın uygulamaları ile ortaya çıkmıştır.

Bakanlık ilkönce 03.04.2012 tarihli "bürokrasinin azaltılması" başlığı altında birçok yönetmelikle birlikte "Planlı Alanlar Tıp İmar Yönetmeliği" 57. maddesinde de değişiklik yapmış ve TMMOB odaları tarafından yapılmakta olan "Mesleki Denetim" "vize" adını vererek oda vizelerinin aranmayacağını ilan etmiştir. Odalar, sicil durum belgesi verdiklerini, vize yapmadıklarını açıklayınca bu kez 14.04.2012 tarihinde de yine bir değişiklik yaparak mühendislerden sadece bir taahhütname alınarak yapı ruhsatının düzenleneceğini hüküm altına almıştır.(Amaç belirsiz bir işlem)

Mühendislerin oda tarafından bir iç denetim mekanizmasıyla denetlenmesinin engellenmeye çalışılmasının Anayasa'ya aykırı olduğu açıktır. Bakanlık fiili gücünü kullanarak Odaları asli görevlerini yapamaz hale getirmek istemektedir. Anayasa'nın 135.maddesi'ne göre Odaların varlık nedeni " Mesleğin kamu yararına gelişmesini sağlamak, meslek disiplini ve ahlakını korumak için gerekli düzenlemeleri yapmaktır. Merkezi idarenin yani Bakanlar Kurulunun Meslek Kuruluşları üzerindeki yegâne yetkisi de Kanunla düzenlenecek olan "İdari ve Mali Denetim" dir.6235 Sayılı TMMOB Kanunu'nun düzenlemeleri de Anayasa 135. Maddesi hükmünü tekrarı niteliğindedir. Hatta EK-5. Maddede de "İdari ve mali denetim hakkında açıklama getirilmemiş, hüküm tekrar edilmekle yetinilmiştir. **Ancak Anayasa ve Kanunun metninden Bakanlığa sadece**



"Denetim" yetkisi verildiği, Vesayet yetkisinin diğer halleri olan Onaylama, Yerine kural koyma, İşlemi erteleme yetkilerini vermediği görülmektedir.

Nitekim Anayasa Mahkemesi'nin 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu'nda Meslek hakkında odanın yapması gereken yönetmelik düzenlemelerinin Bakanlık tarafından yapılamayacağını, buna ilişkin Kanun hükmünün Anayasa'ya aykırı olduğuna karar vermiştir.

Bu anlamda mesleki denetimin yapılıp yapılmayacağı, ne şekilde yapılacağı hususları Bakanlığın değil, EMO'nun yetki sınırları içerisindedir.

Bu konuda İmar Kanunu 8/i maddesi de EMO tarafından yapılmakta olan mesleki denetimi etkilememektedir. Zira **mesleki denetim, mühendisin tasarımına, işinin içeriğine müdahale edilmeksizin, asgari ücret, yetki, sicil ve temel proje esasları hakkında yapılan denetimdir.** Danıştay 8.Dairesi'nin 2007/4011 E ve 2008/3518 K sayılı ve 14.05.2008 tarihli kararında mesleki denetim uygulamasının, hizmet alanlarının yararlarını koruyan ve üst hukuk normlarına aykırı olmayan bir uygulama olarak belirtmiştir.

Sonuçlanan Davalar

1- İzzet Yıldızhan Ltd. Şti'ne Konak Belediye Başkanlığı tarafından verilmiş olan tadilat ruhsatının iptali için İzmir 4. İdare Mahkemesi'nin 2012/1971 E sayılı dosyası ile açılan dava; yüksek yapı olan otelin "Elektrik Tesisatlarında" önemli değişiklikler yapılmıştı. Örneğin depo olan bir kata yüksek enerji tüketen bölümler yapılmıştı, ayrıca yine depo olarak görünen bir kata bütün otelin mutfağı alınmıştı. Bu değişikliklerin o kata ilişkin elektrik projeleri için esaslı tadilatlar olduğu açıktır. Buna karşın Belediye, İmar Kanunu 22. Maddesi hükmüne rağmen, statik dışındaki değişiklikleri "esaslı değişiklik" saymadığından, Elektrik projelerinin "kamusal denetimini" yapmaksızın tadilat ruhsatı düzenlemiştir. **İzmir 4. İdare Mahkemesi 2012/1971 E ve 2013/1518 K sayılı kararı ile gerekçelerimizi tamamen kabul ederek yapı ruhsatının iptaline karar vermiştir.**

2- Gediz A.Ş. Sistem İşletme Müdürlüğü görevine 2. grup fen adamı personelin atanması kararına karşı açtığımız davalardan İzmir 4. İdare Mahkemesi Kararı Danıştay 5. Dairesi tarafından onandı.

Gediz A.Ş. Sistem İşletme Müdürlüğü görevine "yerine bakacaktır" ifadesi ile elektrik mühendisi olmayan personel atandı. Bu işleme karşı İzmir 3. İdare Mahkemesi 2010/1796 E ve 2010/1671 K sayılı kararı ile dava açma ehliyetimizin olmadığına karar vermiştir. Karar, Gediz Sistem İşletme Müdürü'nün tüm İzmir'in elektrik şebekesinden sorumlu olduğu, şebekenin Fen Adamları Yönetmeliği sınırlarının çok üzerinde güçlerde olduğu, bu nedenle bu görevin "sınırsız yetkili" bir elektrik mühendisi tarafından yerine getirilmesi gerektiği, nedenlerden dolayı bir atamanın iptalinin istenmediği, söz

konusu atamanın kamu düzenine aykırı olduğu gerekçeleri ile temyiz edilmiştir. Danıştay 5. Dairesi 2011/463 E ve 2011/5128 K sayılı kararı ile onamıştır. Karar düzeltme aşamasında da 2012/3653 E ve 2012/7922 K sayılı karar ile yapılan işlemin kamu düzenine aykırı olduğuna buna nedenle 3. İdare Mahkemesinin kararının Bozulmasına karar vermiştir. Dosya halen Danıştay İdari Dava Daireleri gündemindedir.

3. İdare Mahkemesi nezdindeki dava yukarıda belirtilen süreç içerisinde devam ederken TEDAŞ Genel Müdürlüğü aynı kadroya aynı kişiyi bu kez asaleten atadı. Bu işleme karşı da İzmir 4. İdare Mahkemesi 2012/771 K dosyası ile dava açma yoluna gidildi. Dava açma gerekçemiz aynıdır. Elektrik mühendisinin tekel hakkının kanundan geldiği ve kamu düzenine ilişkin olduğu belirtilmiştir. 4. İdare Mahkemesi 3. İdare Mahkemesi'nden farklı düşünerek "mesleğin tekel Hakkının korunmasının" odanın görev alanında olduğuna ve odayı ilgilendirdiğine karar vererek dosyayı esastan incelemiş ve 2011/797E ve 2012/771 K sayılı 27.04.2012 tarihli kararı ile atama işleminin iptaline karar vermiştir. TEDAŞ kararı temyiz etmiştir. Danıştay 5. Dairesi 2012/6981 E sayılı 27.09.2012 tarihli kararı ile 4. İdare Mahkemesinin kararı hakkında "odanın dava açma hakkının bulunmadığı" gerekçesi ile yürütmenin durdurulması kararı vermiş, ancak bu görüşünü 2012/6981 E ve 2013/7543 K sayılı ve 07.11.2013 tarihli kararı ile değiştirerek 4. İdare Mahkemesi kararının onanmasına karar vermiş ve konunun odanın dava açma ehliyeti "Sübjektif Ehliyet" bulunduğuna karar vermiştir.

Bu iki dava sürerken **TEDAŞ**

Genel Müdürlüğü bir yönerge değişikliği yaparak, Sistem İşletme Müdürlüğü kadrosuna elektrik mühendisi yerine bir "yüksekokulun 4 yıllık elektrik bölümünden mezun olan" kişinin de atanabileceğini belirtmiştir. Bu işleme karşı da aynı gerekçelerle dava açılmıştır. Yönergenin ve bu yönergeye dayanılarak yapılan aynı kişiye ilişkin atamanın iptali istemi ile Danıştay 5. Dairesinin 2013/2536 E sayılı dava devam etmektedir.

3- Oda üyesi **Uğur Erkan, oda tarafından uygulanmakta olan mesleki denetimi kabul etmemekte ve bu nedenle ürettiği hizmetleri odaya getirmemektedir. Bu nedenle üyenin SMM belgesi 2013 yılı için yenilenmemiş üye bu konuyu da İdare Mahkemesi'ne taşımıştır. Ankara 13. İdare Mahkemesi 2013/643 İdare Sayılı ve 29.05.2013 tarihli kararı ile üyenin yürütmenin durdurulması istemini reddetmiştir.**

Bunun dışında üye gerek İzmir Şubesi Yönetim Kurulu, gerek Manisa Temsilciliği görevlileri, gerekse Oda Yönetim Kurulu üyeleri hakkında İzmir, Ankara Cumhuriyet Başsavcılıklarına "Görevi suiistimal "haksız kazanç amaçlı örgüt kurma" suçlarından şikâyet etmiştir. **Üyenin şikâyetlerinin hepsinde "kovuşturmaya yer olmadığı" kararı verilmiştir.**

Üyenin yapmış olduğu şikâyet sayısı ve şikâyetlerinde kullandığı ifadeler nedeni ile İzmir Şubesi **Yönetim Kurulu üyeleri tarafından Uğur Erkan aleyhine İzmir 6. Asliye Hukuk Mahkemesinde "Manevi Tazminat" davası açılmıştır. Dava sonucunda Mahkemece Uğur Erkan'ın Yönetim Kurulu üyelerine 7.000 TL'si manevi tazminat ödemesine karar verilmiştir.**